

Kunnat: Raahe, Siikajoki, Pyhäjoki

Kunnissa kotoutumishjelmaa koordinoiva taho: Raahen seutukunnan kotoutumispalvelut

Kotoutumishjelmaa kuvaavan asiakirjan yhteystiedot ja yhteystiedot:

Kotoutumisen koordinaattori Maiju Ikkala

maiju.ikkala@raahe.fi

0401308281

Kotoutumishjelman sisällön laatimiseen osallistuvat yhteistyökumppanit:

Työllisyshoito:

Työllisyshoitojohtaja Ville Luukkanen

TE24 valmistelun koordinaattori, työllisyshoidon päällikkö Jaana Hautamäki, Raahe

Työllisyshoitojohtaja, kotoutumisen yhdystyöntekijä Veera Karvonen, Siikajoki

Kotoutumisen asiantuntija Marika Iivonen, Raahen seudun työllisyshoito kuntakokeilu

Työllisyshoitojohtaja Sari Vierimaa, Oulaisten kaupunki

Teea Oja, ELY-keskus

Hyvinvointialue Pohde:

Sosiaaliohjaaja Hanna Sippala, aikuissosiaalityö Raahe

Muut kunnan palvelut:

Kotoutumisen yhdystyöntekijä Jaakko Simomaa, Pyhäjoki

Muut yhteistyökumppanit:

Liisa Saarelainen, ELY-keskus

Kotoutumishjelman laadinnan prosessi ja viestintä kunnassa:

Kotoutumishjelma on laadittu yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Kotoutumisen alkuvaiheen palveluista on sovittu yhteistyössä ja palvelupolkuja selkiytetty.

Kotoutumishjelmasta viestitään kunnan verkkosivuilla osana TE24-uudistusta ja kotoutumispalveluita.

Kotoutumishjelman toteutumista seuraa kotoutumisen koordinaattori. Tavoitteena on jatkossa, että eri toimijoista koostuva yhteistyöryhmä kokoontuu säännöllisesti käymään läpi, kuinka kotoutumispalvelut ovat toteutuneet alueellamme. Ryhmän tarkoituksena on kehittää kotoutumisen palveluita ja vahvistaa yhteistyön tapoja.

1. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi

(KotoL 14 ja 15 §)

a. Kuvaus palvelusta: Miten palvelut järjestetään kunnassa?

Kotoutumisen palvelut Raahen seutukunnassa järjestetään osana työ- ja elinvoimapalveluita. Vuodesta 2025 alkaen työnhakijoiden palvelut ja osa työvoiman ulkopuolisten palveluista järjestetään Raahen työllisyysalueella.

Työllisyysalueella toimii kotoutumisen asiantuntijoita ja kunnan kotoutumispalveluissa virkavastuullinen viranhaltija (kotoutumisen koordinaattori). Kunnan kotoutumispalveluissa tarjotaan matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalvelua KotoNeuvon palvelupisteessä. Koordinaattori ottaa KotoNeuvon tiloissa vastaan asiakkaita ja laatii palvelutarpeen arviointeja.

b. Vastuutaho: Mitkä tahot/yksiköt tekevät osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin ja miten?

Työllisyshoidon kotoutumisen asiantuntija laatii työnhakijana olevalle maahanmuuttaneelle osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin.

Kunnan kotoutumispalveluiden viranhaltija (kotoutumisen koordinaattori) laatii osaamisen ja arvioinnin kotoutumislain 2 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitettulle henkilölle. Koordinaattori varaa ajan asiakkaalle viipymättä saatuaan tiedon asiakkuudesta.

Mitkä tahot/yksiköt tekevät monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin kunnassa ja hyvinvointialueella ja miten?

Arviointi tehdään kotoutumislain 15 § tarkoitetuille henkilöille. Kotoutumisen koordinaattori kutsuu mukaan hyvinvointialueen edustajan monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointia varten.

Saadessaan tiedon asiakkuudesta, kotoutumisen koordinaattori lähettää viipymättä sähköpostin aikuisten sosiaalipalveluiden palveluohjaukseen, josta asiakkuus jaetaan oikealle työntekijälle. Sosiaalityöntekijä/-ohjaaja on

yhteydessä koordinaattoriin ja sovitaan aika monialaisen palvelutarpeen tekoa varten.

c.Yhteistyö: Miten palvelun järjestämiseksi tehdään yhteistyötä?

Raahen, Siikajoen ja Pyhäjoen alueella toimiva kotoutumisen koordinaattori sekä kuntien kotoutumisen yhdyshenkilöt tekevät yhteistyötä säännöllisesti kotoutumisen palveluihin liittyen. Siikajoella ja Pyhäjoella olevat asiakkaat ohjautuvat kotoutumisen yhdyshenkilöiden tietoon ja he ohjaavat asiakkaita tarvittaessa eteenpäin kotoutumisen palveluihin. Yhdyshenkilöt tuovat myös tietoa alueen asioista koordinaattorille ja toimivat tiedonvälittäjänä kuntiin.

Työllisyydenhoidon asiantuntijoiden kanssa ollaan yhteydessä liittyen asiakkaiden asioihin sekä palveluprosesseihin. Fyysisesti samassa työympäristössä toimiminen mahdollistaa tiiviin yhteistyön.

Hyvinvointialueen yhteyshenkilöiden kanssa ollaan yhteydessä matalalla kynnyksellä asiakkaiden asioihin ja palveluprosesseihin liittyen. Jatkossa pyydetään hyvinvointialueelta yhteyshenkilö mukaan yhteistyöverkoston.

2. Osaamisen ja kotoutumisen ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin pohjalta laadittava kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma (KotoL 16 ja 17 §)

a. Kuvaus palvelusta: Miten palvelu järjestetään kunnassa?

Työllisyydenhoito järjestää palvelun työnhakijoille.

Työvoiman ulkopuolella olevan kotoutumissuunnitelma tehdään KotoNeuvon palvelupisteessä yhdessä asiakkaan kanssa. Kotoutumissuunnitelma laaditaan kotoutumislain 14 §:n 1 momentissa tai 15 §:n 1 momentissa tarkoitetulle maahanmuuttajalle, jos tämän arvioidaan osaamisen ja palvelutarpeen arvioinnin perusteella tarvitsevan kotoutumissuunnitelmaa kotoutumisensa edistämiseksi.

b. Vastuutaho: Mitkä tahot/yksiköt vastaavat kotoutumissuunnitelmien laatimisesta?

Työllisydenhoito vastaa työnhakijoiden kotoutumissuunnitelmien teosta. Kotoutumisen asiantuntijat tekevät kotoutumissuunnitelman asiakkaan kanssa.

Raahen kunnan kotoutumispalvelut vastaa seutukunnan työvoiman ulkopuolella olevien asiakkaiden kotoutumissuunnitelmien laatimisesta. Virkasuhteessa oleva kotoutumisen koordinaattori laatii asiakkaan kanssa kotoutumissuunnitelman.

Mitkä tahot/yksiköt vastaavat monialaisten kotoutumissuunnitelmien laatimisesta kunnassa ja hyvinvointialueella?

Työllisydenhoito vastaa työnhakijoiden monialaisten kotoutumissuunnitelmien teosta. Kotoutumisen asiantuntijat tekevät kotoutumissuunnitelman asiakkaan ja hyvinvointialueen kanssa. Tarvittaessa myös kunnalta koordinaattori mukana.

Raahen seutukunnan kotoutumispalvelut vastaa seutukunnan monialaisten kotoutumissuunnitelmien laatimisesta työvoiman ulkopuolella olevien osalta. Virkasuhteessa oleva kotoutumisen koordinaattori kutsuu koolle hyvinvointialueen edustajan sekä tarvittaessa muita toimijoita monialaisen kotoutumissuunnitelman tekoon.

c.Yhteistyö: Miten palvelun järjestämiseksi tehdään yhteistyötä?

Hyvinvointialueen yhteyshenkilöiden ja työllisyyspalveluiden kanssa ollaan yhteydessä matalalla kynnyksellä asiakkaiden asioihin liittyen. Yhteistyötä tehdään myös muutoin yhteistyöryhmässä sekä palvelua kehitetään jatkuvasti työtä tehdessä. Olemme pohtineet palveluun liittyviä haasteita sekä selkiyttäneet palvelujen vastuita yhdessä. Tätä työtä jatketaan myös tulevaisuudessa.

3. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio (KotoL 25 §)

a. Kuvaus palvelusta: Miten kunta toteuttaa monikielisen yhteiskuntaorientaation?

Monikielinen yhteiskuntaorientaatio järjestetään kuntien ja työllisyysalueen yhteistyössä. Isoimmille kieliryhmille järjestetään lähiopetusta ja pienemmille kieliryhmille hybridimallilla, jossa osa on etäopetusta.

Mitä yhteiskuntaorientaation kohderyhmiä kunnassa on?

Kohderyhmät kunnassa ovat (tilanne 2024):

- työnhakija
- toimeentulotukea muuten kuin tilapäisesti saava
- kansainvälistä suojelua saava
- kotihoiton tukea saava

Millä kielillä kunnassa on tarve järjestää yhteiskuntaorientaatio?

venäjä, thai, ukraina, albania, englantia, puola, farsi-persia, tagalog-pilipino, viro-eesti, kurdi, turkki, unkari, kiina, arabia, slovakki. Lisäksi muita kieliä puhuvia 85, joita alle 10 kpl/kieli (Lähde: Tilastokeskus joulukuu 2023)

Tammi-kesäkuun 2024 aikana Raahessa, Siikajoella ja Pyhäjoella oli yhteensä 300 ulkomaalaista työnhakijaa. Suurimmat kansalaisuudet olivat Ukraina, Venäjä, Irak ja Vietnam. (Lähde: TEM puolivuotistilasto.)

Missä asiakaspalveluprosessin vaiheessa monikielistä yhteiskuntaorientaatiota tarjotaan asiakkaille?

Kun asiakkuus alkaa, asiakkaalle tehdään palvelutarpeen arviointi ja tarvittaessa laaditaan kotoutumissuunnitelma, johon kirjataan myös yhteiskuntaorientaatio. Tavoitteena on, että yhteiskuntaorientaatio alkaa heti alkuvaiheessa, jo ennen kotoutumiskoulutuksen alkua (n. 4 kertaa vuodessa).

b. Vastuutaho: Mitkä tahot/ yksiköt vastaavat yhteiskuntaorientaation järjestämisestä?

Työllisyysalue vastaa yhteiskuntaorientaation järjestämisestä työnhakijoille ja työvoiman ulkopuolisille asiakkaille.

c. Yhteistyö: Miten palvelun järjestämiseksi tehdään yhteistyötä?

Työllisyysalue ja kunnat tekevät yhteistyötä järjestämisessä.

Pienempien kieliryhmien kohdalla tehdään yhteistyötä muiden työllisyysalueiden kanssa ja selvitetään mallia, jossa yhteiskuntaorientaatio voitaisiin järjestää etänä.

4. Kotoutumiskoulutus (KotoL 26 ja 27 §)

a. Kuvaus palvelusta: Miten kunnassanne järjestetään kotoutumiskoulutus työnhakijana oleville kotoutujille?

Kotoutumiskoulutus järjestetään lähi- ja verkkototeutuksena.

Kotoutumiskoulutuksia toteutetaan tarpeen mukaan esim. 3 kertaa vuodessa.

Miten kunnassanne järjestetään kotoutumiskoulutus muille kuin työnhakijana oleville kotoutujille?

Työvoiman ulkopuoliset asiakkaat voivat osallistua mahdollisuuksien mukaan päivätoteutukseen. Lastenhoito järjestetään tarvittaessa kunnallisessa varhaiskasvatuksessa.

Pääsääntöisesti työvoiman ulkopuoliset asiakkaat ohjataan kansalaisopistojen kielikursseille, jotka toteutuvat iltaisin (Raahe-opisto ja Siikajokiopisto).

Miten kielitaiton päättötestauksen järjestäminen toteutetaan?

Kielitaidon päättötestaus toteutetaan kokoaikaisen kotoutumiskoulutuksen lopussa ja sisältyy koulutuksen sopimukseen.

b. Vastuutaho: Mitkä tahot/yksiköt vastaavat palveluiden järjestämisestä?

Työllisyysalue vastaa kotoutumiskoulutuksen järjestämisestä työnhakijoille.

Kunta ohjaa työvoiman ulkopuolisia asiakkaita joko päivätoteutukseen tai kielitaitoa tukevaan koulutukseen tai opistotoimintaan, johon asiakkaalla on mahdollisuus osallistua esim. ilta-aikaan.

c. Yhteistyö: Miten palvelun järjestämiseksi tehdään yhteistyötä?

Työllisyysalue ja kunnat tekevät kotoutumiskoulutuksen järjestämiseksi yhteistyötä. Yhdessä mietimme asiakkaalle sopivimman toteutuksen.

5. Muu koulutus ja palvelut, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä

a. Kuvaus palvelusta: Miten kunnassanne järjestetään luku- ja kirjoitustaidon koulutus?

Oppivelvollisuusiän ylittäneiden luku- ja kirjoitustaidon koulutus järjestetään osana aikuisten perusopetusta Raahessa.

Mitä muita em. teemoja sisältäviä koulutuksia tai palveluita kunnassanne on tarjolla?

Raahessa järjestetään aikuisten perusopetusta, joka on tarkoitettu niille oppivelvollisuusiän ylittäneille, jotka eivät ole suorittaneet perusopetuksen oppimäärää tai joilla on tarve täydentää perusopetuksen tutkintoaan tai korottaa oppiaineiden arvosanoja.

Koulutuskeskus Raahessa toteutuu TUVA-koulutus ja S2-opetusta.

Raahen-opisto tarjoaa erilaisia suomen kielen kursseja (lukuvuonna 24-25 kolme eri kurssia). Siikajoki-opistolla myös yksi suomen kielen kurssi lukuvuonna 24-25. Nämä sopivat esimerkiksi työssäkäyville tai kotona päivisin lapsia hoitaville.

b. Vastuutaho: Mitkä tahot/ yksiköt vastaavat palveluiden järjestämisestä?

Kunta vastaa järjestämisestä yhteistyössä koulutuksien järjestäjien kanssa.

c. Yhteistyö: Miten palvelun järjestämiseksi tehdään yhteistyötä?

Kunnan kotoutumispalvelut tekee koulutuksen järjestäjien kanssa yhteistyötä, jotta voimme ohjata asiakkaita parhaalla mahdollisella tavalla oikeaan koulutuspolkuun.

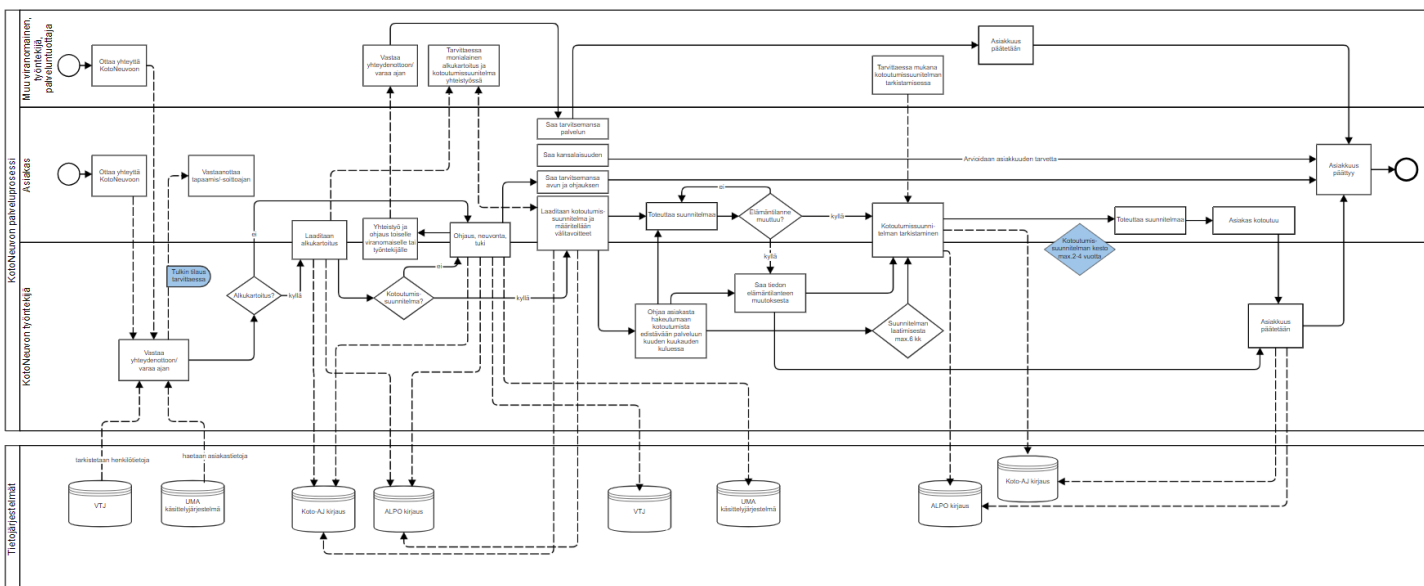
Kotoutumispalvelut on yhteydessä esim. aikuisten perusopetuksen henkilökunnan kanssa erilaisiin oppilaiden kotoutumiseen, tuen tarpeisiin ja opetuksen järjestämiseen liittyviin asioihin. Olemme selkiyttäneet roolejamme ja jatkamme tätä työtä edelleen, jotta asiakkaan auttaminen on tehokasta eikä tule päällekkäisyyttä.

6. Kotoutumisohjelman aikainen ohjaus ja neuvonta (KotoL 13 §:n 1 mom. 5 kohta)

a. Kuvaus palvelusta: Miten kunnassa on järjestetty kotoutumisohjelman aikaiset ohjaus- ja neuvontapalvelut?

Raahen seutukunnan ohjaus- ja neuvontapalvelut on järjestetty kaikille maahanmuuttaneille KotoNeuvon palvelupisteessä Raahessa sekä säännöllisesti myös Pyhäjoella ja Siikajoella. Kotoutumisen koordinaattori toimii ohjaus- ja neuvontapalveluissa paikan päällä sekä riippuen asiasta myös puhelimitse. KotoNeuvon asiakaspalveluun on oma puhelinnumerosa, johon asiakkaat voivat ottaa yhteyttä matalalla kynnyksellä.

KotoNeuvosta asiakasta ohjataan tarvittaessa muiden toimijoiden palveluihin.

Kuva: Kotoneuvon prosessikuvaus

b. Vastuutaho: Mitkä tahot/yksiköt vastaavat palveluiden järjestämisestä?

Raahen kaupungin kotoutumispalvelut vastaa palveluiden järjestämisestä.

c. Yhteistyö: Miten palvelun järjestämiseksi tehdään yhteistyötä?

Palvelun järjestämiseksi tehdään yhteistyötä monien eri toimijoiden kanssa. KotoNeuvosta ohjataan asiakasta esimerkiksi työllisyyspalveluihin, kouluille, sosiaalitoimeen, Kelalle, Maahanmuuttovirastoon tai vapaa-ajan toimintaan. KotoNeuvon työntekijä on yhteydessä itse tai asiakkaan kanssa eri toimijoihin ja viranomaisiin.

Yhteistyö Raahen vastaanottokeskuksen kanssa on hyvin tärkeä osa kotoutumisen alkuvaihetta. Vastaanottokeskuksen kanssa on sovittu sujuvista yhteistyön muodoista, jolloin kuntaan muuttavasta asiakkaasta on kotoutumispalveluilla sekä tarvittaessa myös hyvinvointialueella tarvittavat tiedot.

Työvoimaviranomainen on fyysisesti samassa työtilassa, joten yhteistyö työvoimapalveluihin liittyen on mutkatonta.

7. Muut kunnan järjestämisvastuulla olevat palvelut kotoutumisen edistämiseksi

a. Kuvaus palveluista: Mitä muita kunnan järjestämisvastuulla olevia palveluita on tarjolla tai suunnitteilla kotoutuja-asiakkaan kotoutumisen tueksi?

Maahanmuuttaneita rohkaistaan mukaan kunnan järjestämään toimintaan ja palveluita kehitetään lisää sellaisiksi, jossa otetaan huomioon myös saavutettavuus ja osallistaminen maahanmuuttaneille.

Kunnan eri palveluissa on nimetty henkilöitä, jotka ovat mukana suunnittelemassa uusia palveluja ja kehittämässä olemassa olevia palveluja sellaisiksi, joissa otetaan huomioon maahanmuuttaneet palvelun käyttäjinä.

Mitä muita palveluita ja toimintaa kunnassa on tarjolla tai suunnitteilla kotoutuja-asiakkaan kotoutumisen tueksi?

Pyhäjoen kirjastolla toimii Luetaan yhdessä- ryhmä kerran viikossa.

Vuonna 2025 seutukunnassa perustetaan kotoutumistyön kumppanuus- ja yhteistyöverkosto, johon on ilmoittautunut mukaan eri järjestöjä sekä muita

toimijoita (esim.vastaanottokeskus ja nuorisotoimi). Verkoston tarkoituksena on kokoontua säännöllisesti ja kehittää sekä järjestää kotoutumisen asiakkaille suunnattuja palveluita. Verkostoon pyritään saamaan mukaan myös maahanmuuttaneita, jotka ovat tärkeässä osassa palveluiden kehittämisessä.

Mitä muita palveluita kunnassa on tarjolla tai suunnitteilla yhteiskunta- ja työelämävalmiuksien sekä työllistymisen ja yrittäjyyden tukemiseksi/edistämiseksi?

Maahanmuuttaneet hyötyvät Toimi-hankkeesta, jossa tavoitteena on rakentaa asiakkaille matalan kynnyksen palvelupolku kohti työelämää. Palvelumallin kehittämisessä ovat mukana Raahen alueen työllisyyden kuntakokeilu, Raahen kaupunki, Pyhäjoen ja Siikajoen kunnat sekä hankkeen vetäjä koulutuskunta-yhtymä Brahe.

Raahessa toimii Kohtaantoa-hanke, josta myös maahanmuuttaneet yli 30-vuotiaat työttömät voivat hyötyä. Kohtaantoa auttaa työnhakijaa edistämään työnhakua sekä tarjoaa työnantajille tukea rekrytointiin.

Pohjois-Pohjanmaan alueella toimii Start Up Refugeesin Work Force-hanke, jonka ensisijaisena tavoitteena on tukea maahanmuuttaneita työllistymisessä ja tarjota mahdollisuuksia työperäiseen liikkuvuuteen.

b. Vastuutaho: Mitkä tahot/ yksiköt vastaavat palveluiden järjestämisestä?

Kuntien eri toimijat vastaavat palveluiden järjestämisestä. Kotoutumisen koordinaattori vastaa koordinoinnista ja kumppanuus- ja yhteistyöverkoston kokoamisesta.

c. Yhteistyö: Miten palvelun järjestämiseksi tehdään yhteistyötä?

Kunnat tekevät yhteistyötä eri palvelun järjestäjien kesken sekä työllisyshoidon kanssa.

Vastuutaulukko

Palvelu/ toimenpide:	Työnhakijoiden palvelut tuottava taho:	Muiden kotoutuja- asiakkaiden palvelut tuottava taho:
Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi	Raahen työllisyydenhoito	Raahen kotoutumispalvelut
Monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi	Raahen työllisyydenhoito	Raahen kotoutumispalvelut
Kotoutumissuunnitelma	Raahen työllisyydenhoito	Raahen kotoutumispalvelut
Monialainen kotoutumissuunnitelma	Raahen työllisyydenhoito	Raahen kotoutumispalvelut
Monikielinen yhteiskuntaorientaatio	Raahen työllisyysalue	Raahen työllisyysalue
Kotoutumissuunnitelma Kotoutumiskoulutus	Raahen työllisyysalue	Työllisyysalue, kotoutumispalvelut
Kotoutumisohjelman alkainen ohjaus ja neuvonta	Kotoutumispalvelut, työllisyydenhoito	Raahen kotoutumispalvelut
Kunnan kotoutumisohjelman seuranta ja päivittäminen	Raahen työllisyysalue	Raahen kotoutumispalvelut